

La dimensió internacional de l'euro

Carles A. Gasòliba

Abstract

The euro will give Europe the political and economic weight it merits. The Maastricht summit of 1992 decided on the monetary and economic union and the name of the currency was chosen in Madrid in 1995. Jean Monnet had wanted to introduce a common currency from early on as a process of small steps. The currency will have taken 50 years to come into being. The optimistic Werner Report had already wanted a single currency in 1980. In 1979 Roy Jenkins established the European Monetary System. But the eighties were a difficult period with an identity crisis which was overcome with the new democratically elected European Parliament. The pressure of European multinationals grouped in the European Round Table and the 1982 crisis convinced politicians of the need to reinforce the European Union. The collapse of communism, symbolised by the fall of the Berlin Wall in 1989, gives a new and ambitious dimension to Europe. The Delors Plan is the old Monnet dream. The euro wants to be a stable currency and even savings of 0,3% of GNP are important, given a European Budget which is only 1.3% of European GNP. Now is the moment of truth. As Helmut Kohl said of Germany, the objective is a European Germany, not a Germanised Europe. The ceeding of sovereignty will produce a European political dimension in the next century. But the situation is not as favourable today as when the single currency was decided. Without economic growth it will be difficult to move forward. The European Union is not a free trade zone but a political project. We are a small part of the world with a considerable weight. By 2010 Europe will be a single community with a comparable weight to the USA. The post-Wall world wants peace, prosperity and growth, in democracy and a free market.

El pes econòmic de l'euro

La Unió Econòmica i Monetària, amb una moneda única europea, l'euro, esdevé una entitat de pes molt rellevant a nivell internacional. Atès que el grau d'obertura mitjana dels països de la Unió és del 29,8%, molt més elevat que el 8,2% dels Estats Units i que el 9% del Japó, és clar que la consolidació de UEM ha de conduir a una presència europea més destacada en l'escena econòmica i monetària internacional.

La realització de la UEM voldrà dir la creació d'un dels mercats de capitals més grans del món. A partir de la creació de la UEM, totes les emissions de deute públic es faràn en euros. El mercat financer s'integrarà encara més, atès que un sistema eficaç de pagaments transfronterers unirà els centres financers de la UEM, l'amortització dels instruments financers suposarà una convergència cap als mitjans de finançament més eficaços, la política monetària de la UEM intensificarà la competència entre les institucions financeres, i desapareixerà el risc de canvi entre les economies que integrin la UEM.

La utilització de l'euro en una zona en la qual el pes econòmic serà equivalent al dels Estats Units hauria de reduir els costos d'informació i de transacció relacionats amb l'ús d'aquest. D'aquesta manera, s'induirà les empreses que comerciïn principalment amb la Unió Europea a facturar i pagar en euros. I quan l'euro sigui àmpliament utilitzat en les transaccions comercials internacionals, els exportadors i els importadors europeus no hauràn de seguir pagant els riscos del canvi ni les cobertures d'aquests riscos. A més, l'euro també podria ser utilitzat com a moneda vehicular en les transaccions comercials en les quals no participin membres de la UEM. Per exemple, si la utilització de l'euro fos equivalent a la del marc alemany d'ara, el 30% de les exportacions mundials es facturarien en euros. De la mateixa manera, mitjançant la simple conversió a euros dels actius de què disposem actualment en monedes europees, més d'un terç de la cartera mundial s'emetria en euros, un percentatge equivalent al del dòlar.

L'euro com moneda de reserva

La zona euro també té altres característiques que haurien d'afavorir el desenvolupament internacional de l'euro més enllà del desenvolupament actual del marc. Així, les polítiques monetàries i pressupostàries basades en l'estabilitat i la independència de la BCE haurien de fer de l'euro una moneda estable, tot preservant els qui tenen actius en euros de les pèrdues de poder adquisitiu i afavorint l'ús de l'euro com a reserva de valor. Així mateix, la profunditat i la liquiditat del mercat financer europeu facilitaràn les transaccions sobre aquest mercat, desenvolupant l'atracció de l'euro com a actiu d'inversió internacional i com a instrument de reserva per als bancs centrals.

Caldria que el desenvolupament del paper internacional de l'euro es manifestés, en primer lloc, en els països que tenen relacions econòmiques, comercials i financeres espacials amb la Unió Europea, com ara els països d'Europa Central i Oriental o alguns països mediterranis i africans.

També s'hauria de desenvolupar la utilització de l'euro com a moneda de reserva. La diversificació de les reserves de canvi a favor de l'euro dependrà del fet que se'n desenvolupi la utilització com a instrument d'intervenció sobre el mercat de canvis i com a moneda de facturació del comerç mundial: dependrà, principalment, de les qualitats intrínseques de l'euro i de la seva utilització en les transaccions financeres internacionals en el perllongament d'un moviment que ja es pot percebre. Així, en el període 1973-1995, el percentatge del ien en les reserves oficials va passar del 0'1% al 7'4% i el del marc, del 7% al 14'2%; mentre que el del dòlar va caure del 76% al 61'5%.